

Brüssel, 22.11.2018
COM(2018) 771 final

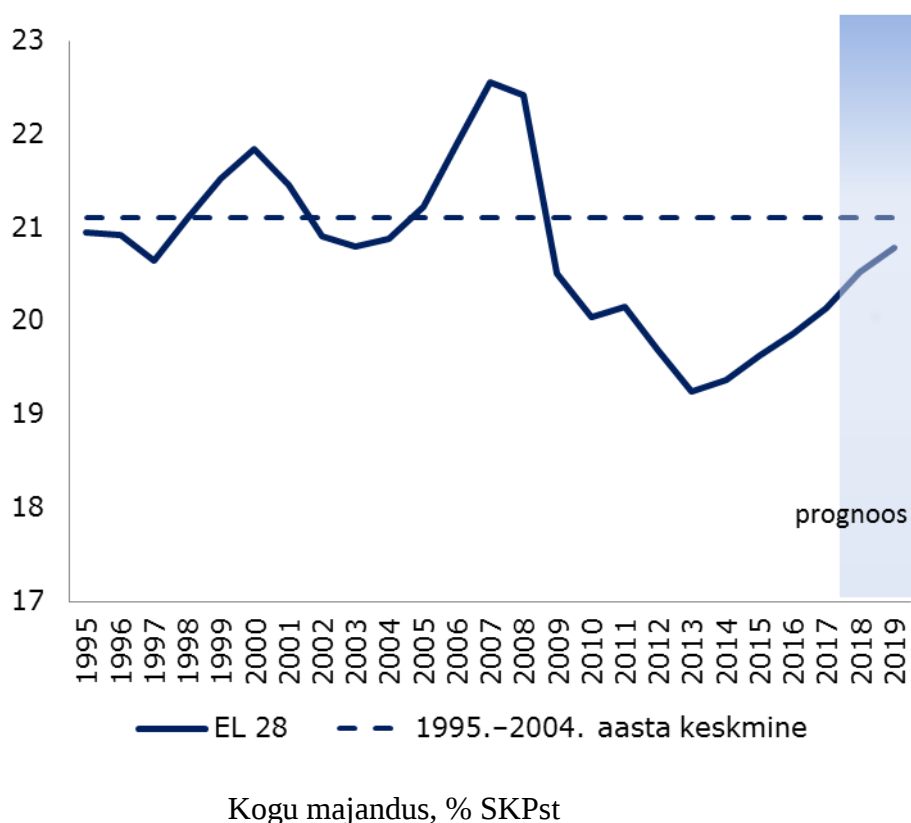
**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE,
REGIOONIDE KOMITEELE JA EUROOPA INVESTEERIMISPANGALE**

Euroopa investeerimiskava: ülevaade ja edasised sammud

1. Euroopa algatus investeerimise hoogustamiseks

Üks Junckeri komisjoni esimesi prioriteete oli hoogustada märkimisväärselt majandust, vähendades pärast finants- ja majanduskriisi Euroopa Liidus tekkinud investeeringute puudujääki (joonis 1). Investeeringutel – nii avaliku kui ka erasektori omadel – on väga tähtis roll tööhõive ja majanduskasvu edendamisel. Investeeringud on vahend, mille abil suunata säästud meie tuleviku jaoks olulistesse projektidesse ja sektoritesse, nagu taristu ja eluasemed, teadus- ja arendustegevus, uued tehnoloogiad ja tootmismeetodid ning haridus ja oskused. Investeeringud aitavad ka ajakohastada Euroopa tööstust ja ühiskonda üleminekul üha digitaalsemale vähese CO₂-heitega majandusele.

Joonis 1. Investeeringute määra langus ja uus tõus

2014. aasta novembris esitas komisjon Euroopa investeerimiskava, nn Junckeri kava, kus lähenetakse investeeringutele uuel ja uuenduslikul viisil. Kasutades piiratud koguses avalikke ressursse – ELi tagatist Euroopa Investeerimispannga gruppile¹ –, on kõikides ELi majanduse strateegilistes sektorites tehtavate investeeringute jaoks eraldatud ja eraldatakse ka edaspidi märkimisväärsed era- ja avaliku sektori rahalisi vahendeid. Investeerimiskava keskmes olev Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on toonud 2018. aasta oktoobri seisuga kaasa 360 miljardi euro väärtuses lisainvesteeringuid, millega on oluliselt ületatud

¹ Euroopa Investeerimispannga grupp koosneb Euroopa Investeerimispanngast ja Euroopa Investeerimisfondist.

fondi esialgne eesmärk 315 miljardit eurot. Fondi rakendamist on pikendatud 2020. aasta lõpuni,² et tekitada selleks ajaks 500 miljardi euro väärtuses lisainvesteeringuid.

Sellest väga edukast mudelist on saamas nüüd uus standard ELi investeerimistoetuse andmisel Euroopas ja sellest väljaspool. Seda on järgitud 2016. aasta septembris esitatud ELi välisinvesteeringute kava³ kohaste investeeringute tegemisel Aafrikas ja ELi naabruses ning uue välistegevuse rahastamisvahendi puhul uue mitmeaastase finantsraamistiku kontekstis⁴.

Junckeri kava edu taga on lisaks investeerimismõõtmele kava kolmele sambale tuginev ülesehitus, millega tagatakse investeerimistoetuse andmisel terviklik ja kooskõlastatud tegevus. Investeeringute kaasamise kõrval loodi Junckeri kavaga projektide register ja keskenduti meetmetele, mis muudavad ettevõtluskeskkonna investeeringute tegemiseks soodsamaks. Selleks ühendas komisjon jõud Euroopa Investeerimispanka grupiga, et luua Euroopa investeerimisnõustamise keskus ja Euroopa investeerimisprojektide portaal. Nõustamiskeskus pakub nõu ja tehnilist abi projektide arendajatele, portaal toimib investeerimiseks sobivate projektide registrina. Samal ajal keskendutakse investeerimiskavas investeerimist takistavate struktuursete tõkete kõrvaldamisele. See hõlmab regulatiivsete kitsaskohtade kaotamist, halduskoormuse vähendamist, ausa konkurentsi võimaldamist ja investeerimiskliimale kasulike struktuurireformide elluviimist. Selleks tuleb teha jõupingutusi liidu, riikide ja piirkondade tasandil. Komisjon on esitanud ettepanekud ühtse turu kui ELi ühe suurima vara süvendamiseks, kehtestanud Euroopa poolaasta raames selged investeerimissuunad ja loonud struktuurireformi tugiteenistuse, et aidata liikmesriikidel ellu viia reforme. Liikmesriigid on astunud samme investeerimistõkete kõrvaldamiseks. Sellegipoolest tuleb kõikidel tasanditel teha rohkem.

Investeerimiskava on osa ELi avatud investeerimise ja kaubanduse tegevuskavast. EL on investeerimiseks üks avatumaid kohti maailmas. Usaldusväärne õigusraamistik ja aus konkurents ELi siseturul meelitab ligi välismaiseid otseinvesteeringuid, mis toovad ELile töökohtade loomise ja majanduskasvu vaatenurgast suurt kasu. Samal ajal arvestab komisjon riskidega, mida teatavad välismaised otseinvesteeringud võivad põhjustada julgeolekule või avalikule korrale. Komisjon võttis 2017. aasta septembris vastu ettepaneku võtta vastu määrus, millega luuakse ELi tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik ning seatakse selle jaoks sisse liikmesriikide ja komisjoni koostöö⁵. Komisjon kutsus kaasseadusandjaid üles viima selle määruse vastuvõtmine kiiresti lõpule.

EL toetab investeeringute liberaliseerimist kogu maailmas. Ta peab partneritega investeerimisläbirääkimisi, et ühelt poolt tagada mõlema poole investoritele prognoositav pikaajaline juurdepääs turgudele ning teiselt poolt kaitsta investoreid ja nende investeeringuid.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2396, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) 2015/1017 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kestuse pikendamise ning kõnealuse fondi ja Euroopa investeerimisnõustamise keskuse tehnilise täiustamise osas (ELT L 345, 27.12.2017, lk 34–52).

³ COM(2016) 581.

⁴ COM(2018) 460.

⁵ COM(2017) 487.

EL on pidanud investeerimisläbirääkimisi näiteks Kanada, Singapuri, Vietnami, Jaapani ja Hiinaga.

2. Euroopa investeerimiskava toob konkreetseid tulemusi

Erainvesteeringute kaasamine üldiseks hüvanguks

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on saavutamas eesmärgi võtta viie aasta jooksul (2015–2020) kasutusele vähemalt 500 miljardi euro väärtuses lisainvesteeringuid. 2018. aasta novembri seisuga oli Euroopa Investeerimispanka grupp juba heaks kiitnud 993 fondi toetatavat tehingut, mille puhul investeeringute koguväärtus on 360 miljardit eurot ja mis hõlmavad kõiki liikmesriike. Kasu peaksid saama ligikaudu 850 000 väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjat. Sellest 360 miljardist eurost kaks kolmandikku on pärit erasektori vahenditest, mis tähendab, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on saavutanud ka oma eesmärgi kaasata erainvesteeringud⁶.

Fond täidab ka oma täiendavuse eesmärgi. Projektid, mille jaoks saadakse fondi kaudu eelarvetoetust, peavad olema täiendavad selles mõttes, et nendega kõrvaldatakse turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ning neid ei oleks samal ajavahemikul või samas ulatuses rahastatud. Euroopa Investeerimispanka grupi allkirjastatud laenude mahu areng aastatel 2014–2017 osutab sellele, et ehkki aastane laenumaht püsis enam-vähem stabiilne, suurenes eritegevuse⁷ osakaal fondi rakendamisega järsult, kasvades 2014. aasta 4,6 miljardilt eurolt 2017. aastal 17,9 miljardile eurole. Lisaks määratleti EFSI 2.0 määru⁸, millega pikendati Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi rakendamist 2020. aasta lõpuni, üksikasjalikumalt mõiste „täiendavus“ ja sellega suurendati investeerimisotsuste läbipaistvust⁹.

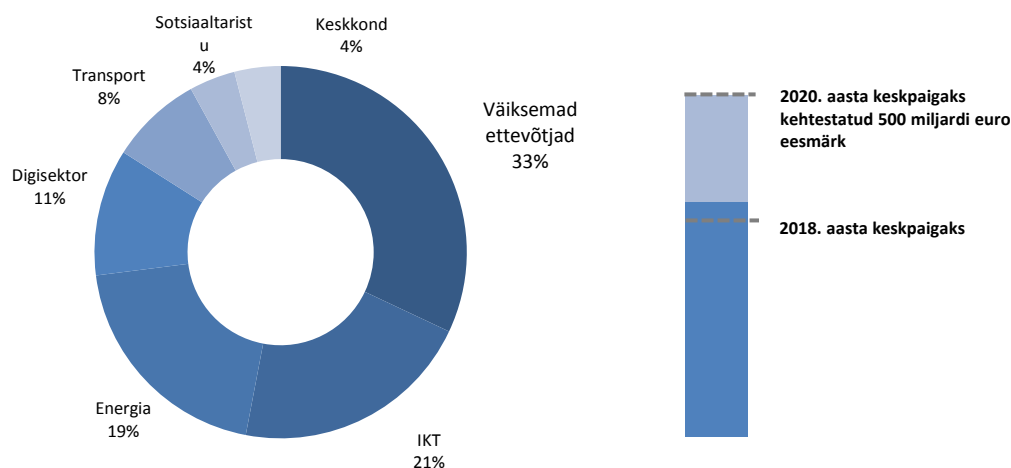
Joonis 2. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tulemused 2018. aasta novembri seisuga

⁶ Peale selle peaks 2018. aastal tegevust alustanud võimas ELi riskikapitalifond VentureEU kaasa tooma 6,5 miljardi euro väärtuses uusi investeeringuid innovaatilistesse idu- ja kasvufirmadesse kõikjal Euroopas, millega suureneb märkimisväärselt Euroopas kättesaadava riskikapitali kogus.

⁷ Eritegevuse alla kuulub tegevus, millega kaasneb risk on suurem kui risk, mida Euroopa Investeerimispank tavaliselt aktsepteerib, ja mis on määratletud kui laenu-/tagatistehing, mille kehtivusaeg on eeldatav kahju 2 % või suurem, või taristufond, osalus muudes fondides, riskikapitaliga seotud tegevus, omakapitalitehing või muu tehing, millel on samaväärne riskiprofiil. Euroopa Investeerimispanka põhikirja artikli 16 kohaselt peavad pangal olema ette nähtud eraldi vahendid (nn eritegevuse reserv), et kaitsta panka eritegevusega kaasneva ootamatu kahju eest.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2396 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 34–52). Määruse artikli 5 lõikes 1 on kirjeldatud üksikasjalikult täiendavuskriteeriume.

⁹ Kõik Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi investeerimiskomisjoni otsused, millega kiidetakse heaks ELi tagatise kasutamine, sealhulgas nende otsuste põhjendused, on kättesaadavad aadressil <http://www.eib.org/en/efsi/governance/efsi-investment-committee/decisions.htm>

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on kasu toonud kõikidele liikmesriikidele. Praegu on kaasatud investeeringud sisemajanduse koguproduktiga võrreldes suurimad Kreekas, Eestis, Leedus, Portugalis ja Bulgaarias¹⁰. Summade geograafilisest jaotusest on näha, et Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kaudu kasutusele võetud investeeringud on suurel määral jõudnud riikidesse, mida finantskriis tabas kõige rängemalt, ehk riikidesse, kus investeeringute vähenemine oli märkimisväärsim.

Näiteid Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondist toetatud projektide kohta

Hispaania: 35 miljonit eurot sotsiaalsele ettevõttele Ilunion, et toetada puudega inimesi

Euroopa Investeeringupank on alla kirjutanud Hispaania sotsiaalsele ettevõttele Ilunion antavale 35 miljoni euro suurusele laenule. Ilunioni, Hispaania suurima puudega inimestele tööd pakkuva erasektori tööandja äritegevus on mitmekülgne, hõlmates hoonete haldust, tervishoiuteenuseid, turismi ja vabaajategevust. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatud laen aitab ellu viia ettevõtja investeerimiskava aastani 2021, mis hõlmab kõikvõimalike seadmete väljatöötamist, et parandada puudega inimeste elu, ent samuti energiatõhususe meetmeid grupi tööstuslike pesumajade keti jaoks ja puudega inimestele uute töökohtade loomist.

Itaalia: 29 miljonit eurot Treviso uue haigla rahastamiseks

Euroopa Investeeringupank aitab rahastada uue haigla projekteerimist, ehitamist ja tööle hakkamist Kirde-Itaalias asuvas väikelinnas ja tööstuskeskuses Trevisos. Provintsi peamise eriarstiabi pakkujana teenindab haigla ligikaudu miljonit inimest. Treviso projekt on hea näide sellest, kuidas Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond edendab sotsiaalset mõju omavate investeeringute tegemist kohalikule kogukonnale kasu toovatesse uuenduslikesse lahendustesse teaduse, tervishoiu, tööhõive ja sotsiaalteenuste valdkonnas.

¹⁰ Kõige viimased tulemused on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-junker-plan/investment-plan-results_en

Bulgaaria: 100 miljonit eurot loomaterwise valdkonnas tegutsevale ettevõtjale

Biovet on loomaterwise valdkonnas tegutsev üleilmne ettevõtja, kelle peakorter asub Bulgaarias Sofias. Euroopa Investeerimispank annab 100 miljoni euro suuruse laenu, et rahastada tootmise ning teadus- ja arengusuutlikkuse suurendamist. Projekti raames püstitatakse kaks uut rajatist: kääritamisrajatis Lõuna-Bulgaariasse Peshterasse ja tehas loomavaktsiinide tootmiseks Kirde-Bulgaariasse Razgradi. Samuti võimaldab projekt ettevõtjal tegeleda mikrobioloogia valdkonnas ja uute toodete, näiteks vaktsiinide ja ensüümide väljatöötamiseks teadus- ja arendustegevusega.

Kreeka: 150 miljonit eurot lairibataristu jaoks

150 miljoni euro suurune laenuleping aitab rahastada Cosmote plaani edendada ja laiendada oma mobiilse lairibaside võrku, suurendades märkimisväärselt võrgu kiirust, läbilaskevõimet ja katvust. See parandab võrgu toimimist Kreeka maapiirkondades ja äärealadel.

Prantsusmaa: 15 miljonit eurot päikeseenergia jaoks, et valmistada arukaid pindu

Euroopa Investeerimispank laenab 15 miljonit eurot innovaatilisele Prantsusmaa ettevõtjale Sunpartner Technologies, kes kasutab päikese paneele, et valmistada pindu ja ehitusmaterjale, mis imavad päikeseenergiat. Üks ettevõtja peamisi tooteid on peaaegu läbipaistev fotoelektriline klaas, mida saab kasutada tumendatavate akende valmistamisel. Tumedust saab reguleerida nutitelefoniga teel, et vähendada õhu konditsioneerimise vajadust. Ettevõtja kasutab seda Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatud laenu, et investeerida teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni ning suurendada toodangut.

Investeeringuskava on aidanud märkimisväärselt kaasa töökohtade loomisele ja majanduskasvule. Euroopa Investeeringuspanka majandusosakonna ja komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse hinnangul on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond juba aidanud luua üle 750 000 töökoha¹¹. See näitaja kasvab **2020. aastaks** prognooside kohaselt **1,4 miljonini**. Peale selle on arvutustest näha, et investeeringuskava on juba suurendanud **ELi sisemajanduse koguprodukti** 0,6 % ja peaks suurendama seda 2020. aastaks 1,3 %. Lisaks sellele eeldatavale soodsale mõjule on komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tehtud analüüsist näha, et digitaalse ühtse turu, ühtse turu strateegia, kapitaliturgude liidu ja energialiidu valdkonnas kindlaks määratud õigusreformide täieliku ja õigeaegse elluviimise makromajanduslik koondmõju võib kaasa tuua **veel 1 miljoni töökoha loomise 2030. aastaks** ja selle, et **ELi sisemajanduse koguprodukt** suureneb **2030. aastaks veel 1,5 %**¹². Analüüsis on lähtutud eeldusest, et seadusandlike ettepanekutega, mille komisjon on nende nelja

¹¹ Euroopa Investeeringuspanka pressiteade „Juncker Plan exceeds original EUR 315 billion investment target“ (<http://www.eib.org/en/infocentre/press/releases/all/2018/2018-192-juncker-plan-exceeds-original-eur-315-billion-investment-target.htm>).

¹² Christensen, M., Conte, A., Di Pietro, F., Lecca, P., Mandras, G. ja Salotti, S., „The third pillar of the Investment Plan for Europe: an impact assessment using the RHOMOLO model“, Teadusuuringute Ühiskeskuse töödokumendid territoriaalse modelleerimise ja analüüsi kohta, nr 02/2018, JRC113746, Euroopa Komisjon, Sevilla, 2018.

poliitikapaketi raames vastu võtnud, kõrvaldatakse olemasolevad investeerimistõkked või vähendatakse neid.

Projektide kvaliteedi parandamine ja stabiilse projektide registri loomine

Euroopa investeerimisnõustamise keskus ja Euroopa investeerimisprojektide portaal aitavad muuta projektid reaalsuseks. Komisjoni ja Euroopa Investeerimispanka grupi ühisalgatusena loodud nõustamiskeskus on ühtne kontaktpunkt, mille kaudu pääseb ligi nõustamis- ja tehnilise abi teenustele. Keskus on tegelenud juba 860 taotlusega kõikidest liikmesriikidest. Peale selle on keskuse esindajad allkirjastanud üle 20 kokkuleppe riiklike tugipankade ja -asutustega ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangaga, et suurendada selliste asutuste pädevust toetada investeerimiskavu ja tõhustada abi andmist kohapeal. Selleks kuulutati 2017. aasta detsembris välja projektikonkurss. Konkursikutsele on vastanud juba kaheksa riiklikku tugipanka ja -asutust ning veel mitu on näidanud üles huvi oma nõustamispädevuse suurendamise vastu. 2017. aasta novembris võeti nõustamiskeskuses kasutusele spetsiaalne nõustamisplatvorm (URBIS),¹³ mille kaudu toetatakse investeerimist linnadesse. URBIS eesmärk on pakkuda linnade ametiasutustele nõuandvat tuge, et soodustada linnade investeerimisprojektide, -programmide ja -platvormide väljatöötamist ning hõlbustada ja kiirendada nende rakendamist. Need 36 taotlust, mis on seni URBIS kaudu laekunud, on pärit 17 liikmesriigist.

Euroopa investeerimisprojektide portaal on ELi veebiportaal, mille kaudu viiakse omavahel kokku projektide arendajad ja investorid üle kogu maailma. Portaalil on juba avaldatud peaaegu 450 investeerimisprojekti eri sektoritest ja kõikidest liikmesriikidest. Portaali kasutavate projektiarendajate seas 2018. aasta kevadel korraldatud uuringu kohaselt on investorid võtnud arendajatega ühendust 80 % projektide puhul. Portaali esindajad on sõlminud ka arvukaid koostöökokkuleppeid teiste sarnaste portaalide esindajatega.

¹³ <http://eiah.eib.org/about/initiative-urbis.htm>.

Näiteid Euroopa investeerimisnõustamise keskuse tegevusest

Euroopa investeerimisnõustamise keskus¹⁴ on aidanud Horvaatias Rijeka kliinikumil rajada tänapäevase integreeritud haiglakompleksi. Nõustamiskeskus annab nõu ka Madalmaades Rotterdami-Haagi piirkonna elavdamiseks. Koos tegevuskava „Roadmap Next Economy“ elluvijatega aitab keskus välja töötada investeerimisstrateegia, et kindlustada tegevuskava rahastamine, ja hinnata investeerimisplatvormi loomise väljavaateid. Leixõesi sadam Portugalis taotles rahastust, et parandada sadama ligipääsetavust laiema investeerimiskava raames, mis aitab kaasa üleeuroopalise transpordivõrgu Atlandi põhivõrgu koridori arendamisele. Nõustamiskeskus aitas sadamavaldajatel hinnata projekti küpsust ja selle kulude-tulude analüüsimise meetodit, et täita Euroopa ühendamise rahastu segarahastamise projektikonkursi nõuded¹⁵.

InvestEU: investeerimistoetuse viimine järgmisele tasemele

Tuginedes Euroopa investeerimiskava edule, on komisjon kavandanud aastateks 2021–2027 ette nähtud ELi mitmeaastase finantsraamistiku raames InvestEU programmi. Uus programm hõlmab **InvestEU fondi**, mis on Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi järglane, **InvestEU nõustamiskeskust** ja **InvestEU portaali**. InvestEU koondab komisjoni poolt keskselt hallatavad 13 olemasolevat rahastamisvahendit, millega ELi toetus muutub kättesaadavamaks ja saavutatakse mastaabisääst. InvestEU fond kaasab investeeringud liidu eelarvest antava tagatise abil, mis võimaldab komisjoni partneriteks olevatel finantsasutustel võtta rohkem riske. InvestEU fond toob eelduste kohaselt kaasa vähemalt 650 miljardi euro väärtuses lisainvesteeringuid valdkondades, mis on seotud liidu sisepoliitika prioriteetidega ning kus keskendutakse sotsiaalmajanduslikele ja keskkonnanalastele tulemustele, nagu kliimamuutuste leevendamine. InvestEU portaali kaudu jätkatakse investorite toetamist investeerimisvõimaluste leidmisel neile huvi pakkuvast sektorist või paigast. See tekitab parema seose projektide vahel ja võib tagada InvestEU rakenduspartnerite poolse rahastuse. InvestEU nõustamiskeskus koondab praegused 13 erinevat ELi nõustamisteenust ühte kontaktpunkti, et pakkuda projektide arendamisega seotud abi. Nõustamiskeskus pakub tehnilist tuge ja abi projektide ettevalmistamisel, arendamisel, struktureerimisel ja rakendamisel, sealhulgas suutlikkuse suurendamisel.

3. Investeerimistõkete kõrvaldamine

Euroopa investeerimiskava kolmanda samba eesmärk on parandada investeerimiskeskonda, tehes kindlaks ja kõrvaldades kõikidel institutsioonilistel ja haldustasanditel investeerimistõkked, sealhulgas vähendades bürokraatiat ja kaotades regulatiivsed kitsaskohad. Komisjon on käsitlenud ja käsitleb ka tulevikus regulatiivseid ja

¹⁴ Rohkem näiteid leiab väljaandest „The Advisory Hub in 2017: Yielding Results“.

¹⁵ Asjakohasele segarahastamise projektikonkursile pääseb ligi Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusameti kaudu: <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-transport/apply-funding/2017-cef-transport-blending-map-call>.

haldustõkkeid riikide ja ELi tasandil. ELi tasandi algatused ja liikmesriikide struktuurireformid on vastastikku täiendavad ning seega on riigi tasandi investeerimistõketega tegelenud ka liikmesriigid.

3.1. ELi tasandi algatused

Ühtse turu igakülgne süvendamine

Komisjon andis täna esimese vastuse Euroopa Ülemkogu 2018. aasta märtsis esitatud palvele hinnata täielikult toimiva ühtse turu väljakujundamise seisul, allesjäänud tõkkeid ja edasisi võimalusi¹⁶.

Komisjon on aastate jooksul tegutsenud selle nimel, et kõrvaldada regulatiivsed tõkked, mis takistavad piiriülest kaubandust ja investeerimist ühtsel turul. Ühtne turg – üks Euroopa suurimaid saavutusi ja varasid – on aidanud luua uusi võimalusi ja tuua kaasa mastaabisäästu Euroopa ettevõtjatele ning on võimaldanud inimestel elada, õppida ja töötada seal, kus nad soovivad. Komisjon võttis 2015. aasta oktoobris vastu ühtse turu strateegia, milles pannakse erilist rõhku investeerimise edendamisele, kaotades allesjäänud tõkked ja tagades parema regulatiivse prognoositavuse. 2017. aasta riigihangete paketi kui ühtse turu strateegia järelmeetmes käsitletakse eri meetmeid, mille eesmärk on edendada Euroopa Liidu riigihangete raamistikku ja kehtivate eeskirjade strateegilisemat rakendamist. Õiglased, prognoositavad ja läbipaistvad hanked on investeerimise hoogustamisel väga olulised¹⁷.

2015. aastal kasutusele võetud **digitaalse ühtse turu strateegia**¹⁸ eesmärk on kõrvaldada tõkked, mis ei lase digitaalmajandusel optimaalselt toimida, ning avada uued võimalused innovatsiooniks, majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks. Strateegia kasutuselevõttust saati on tehtud märkimisväärsed edusamme¹⁹. Mitu uut algatust, nagu sidus ELi raamistik e-kaubanduse jaoks ja lihtsustatud piiriülene käibemaksukord, on andnud Euroopa ettevõtjatele olulised vahendid, et muutuda konkurentsivõimelisemaks. Euroopa elektroonilise side seadustik julgustab veelgi investeerima lairibavõrkudesse (sh 5G), vähendades operaatorite seisukohast kaasinvesteerimist ja kulude koondamist takistavaid tõkkeid. Samuti on EL kehtestanud rangeimad standardid selleks, et Euroopa kodanikud oleksid digiajastul paremini ühendatud ja kaitstud, sealhulgas rändlustasude kaotamise ja isikuandmete kaitse üldmääruse kaudu.

¹⁶ COM(2018) 772.

¹⁷ COM(2017) 572.

¹⁸ COM(2015) 192.

¹⁹ Euroopa Parlament ja nõukogu on saavutanud kokkuleppe seoses 12 seadusandliku ettepanekuga neist 29 ettepanekust, mis komisjon on alates 2015. aasta maist esitanud. Kodanikud saavad neist juba kasu: näiteks on tänu rändlustasude kaotamisele neli korda suurenenud andmeside kasutamine reisimisel teistesse liikmesriikidesse.

Kapitaliturud

Kapitaliturgude liidul²⁰ on suur potentsiaal edendada ELis investeerimist, kõrvaldades tõkked, mis takistavad kapitali vaba liikumist üle Euroopa piiride, toetades majanduslikku lähenemist ja laiendades juurdepääsu hädavajalikule turupõhisele rahastamisele. See aitab rahastada innovatsiooni ja kiirendada töökohtade loomist. Sügavad ja likviidsed kapitaliturud kindlustavad ka euro rahvusvahelist rolli, tugevdavad majandus- ja rahaliitu ning suurendavad ELi majanduse vastupanuvõimet, kaitstes ELi kodanikke ja ettevõtjaid euroalal ja sellest väljaspool nende piirkonda tabavate majandusvapustuste eest. Komisjon on esitanud mitu ettepanekut kapitaliturgude liidu põhielementide kohta, nagu need 2015. ja 2017. aastal välja kuulutati. Kaasseadusandjad on võtnud neist seadusandlikest ettepanekutest seni vastu vaid kolm. Kiiremas korras tuleks vastu võtta ka ülejäänud ettepanekud.

Kapitaliturgude liidu konkreetne prioriteet on kohalike kapitaliturgude arendamine. Lisaks kapitaliturgude liidu raames ette nähtud sihtotstarbelistele meetmetele on Euroopa tasandil tagatud sügavamate ja likviidsemate kapitaliturgude toetamine ja järelevalve vastavalt struktuurireformide tugiprogrammi ja Euroopa poolaasta protsessi kaudu. Kohalikud kapitaliturud arenevad ka tänu Euroopa Liidu toetatavatele riiklikele ja piirkondlikele meetmetele. Piirkonna tasandil on mõned riigid sisse seadnud piiriülese koostöö, et hõlbustada välisettevõtete noteerimist ja investeerimist, siduda omavahel turutaristud ja ühtlustada täiendavaid piirkondlikke eeskirju. Riigi tasandil on mitu liikmesriiki vastu võtnud riikliku kapitalituru strateegia, rakendanud avaliku sektori vahendeid kasutades meetmeid, et parandada juurdepääsu kapitaliturgudele, ja üldiselt täiustanud oma ettevõtluskeskkonda²¹.

Transpordi- ja energiataristu

Et tõhusalt kaotada transporditaristusse investeerimist takistavad tõkked ja toetada üleeuroopalise transpordivõrgu põhivõrgu väljaarendamist 2030. aastaks, esitas komisjon 2018. aasta mais ettepaneku võtta vastu määrus eesmärgiga lihtsustada lubade andmise menetlust ja riigihankemenetlust, tõhustada piiriüleste projektide ettevalmistamist ja vähendada projektide arendajate halduskoormust²². See on osa ulatuslikumast püüdlusest parandada transporditaristu investeeringute õigusraamistikku²³.

²⁰ Kapitaliturgude liit hõlmab ulatuslikku kogumit umbes 70 meetmest, mis tuleb ellu viia 2019. aasta keskpaigaks, nagu on kirjeldatud 2015. aasta tegevuskavas (33 meetet) ja 2017. aasta vahearuanes (38 meetet). Rohkem teavet eri meetmete rakendamise seisuga leiab komisjoni teatisest „Ühtne turg muutub maailmas: ainulaadne vara, mis vajab uut poliitilist toetust“ (COM(2018) 772).

²¹ 19. mail 2017 kinnitas ECOFIN komisjoni ja liikmesriikide ühise tegevuskava kapitalivooge takistavate riiklike tõkete kõrvaldamiseks; https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/170519-roadmap-national-capital-barriers_en.pdf.

See ühine tegevuskava järgnes komisjoni aruandele, milles tehti kindlaks kapitalivoogude riiklikud tõkked, mis esinevad ELi õigusega hõlmamata või liikmesriigi pädevusse kuuluvates valdkondades; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0147&qid=1541940286180&from=EN>

²² COM(2018) 277.

²³ Kurt Bodewigi ja Carlo Secchi 2018. aasta jaanuari eduaruanne „Action Plan. Making the best use of new financial schemes for European transport infrastructure projects“; https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/cbs2_report_final.pdf.

Energialiidu väljakujundamisega ja energiasüsteemi ümberkorraldamise kiirendamisega kaasnevad tohutud investeerimisvõimalused. Peamiste üleeuroopaliste energiataristuprojektide elluviimisel on tehtud märkimisväärsed edusamme: 2018. aasta lõpuks jõutakse lõpule 30 ühishuviprojektiga. 2020. aasta lõpuks kasvab see arv eeldatavasti 47ni. Paljusid neist projektidest toetatakse Euroopa ühendamise rahastust. 2017. aasta novembris võttis komisjon vastu kolmanda ELi ühishuviprojektide loendi²⁴. 30. novembril 2016 vastu võetud paketiga „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ nähakse ette Euroopa energiasüsteemi põhjalik reformimine alates tootjast kuni lõppkasutajani välja. Pakett hõlmab elektrituru kujundamist, taastuvaid energiaallikaid, energiatõhusust, elektrienergia varustuskindlust ja ELi energialiidu juhtimise eeskirju²⁵. Sellega toetatakse tööstusharude juhitavaid algatusi, et suurendada konkurentsivõimet ja leevendada puhtale energiale ülemineku sotsiaalset mõju, ning sellesse kaasatakse arvukad osalejad, nagu kohalikud omavalitsused ja linnavalitsused, kohalikud ettevõtjad, sotsiaalpartnerid ja investorid. Pakett sisaldab ka meetmeid, et kiirendada puhta energia alast innovatsiooni ja renoveerida Euroopa hooneid, ning meetmeid, millega hoogustatakse avaliku ja erasektori investeeringuid. Esimene seadusandlik ettepanek jõustus 2018. aasta juulis, kolme ettepaneku puhul on jõutud poliitilise kokkuleppeni. Ülejäänud neli on kaasseadusandjate käes, et saavutada varajane kokkulepe ja vastuvõtmine. Selle laiahaardelise, stabiilse ja prognoositava õigusraamistikuga on EL heal positsioonil, et energiasüsteemi ümberkorraldamisest kasu saada. Neid meetmeid tugevdab veelgi ELi juhtpositsioon jätkusuutlikul rahastamisel, mille eesmärk on suunata erakapitalivood jätkusuutlikumate investeeringute poole ja mis aitab investoritel tegeleda keskkonnanriskidega, sealhulgas nendega, mis on seotud kliimamuutustega.

Inimesed, haridus ja oskused

Investeerimine inimestesse ning nende oskustesse ja teadmistesse on oluline, et suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja meelitada ligi investeeringuid. See sotsiaalsete investeeringute lähenemisviis kajastub Euroopa sotsiaalõiguste sambas,²⁶ mille Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu kuulutasid välja 2017. aasta novembris. Peale selle võttis komisjon 2016. aastal vastu laiaulatusliku Euroopa oskuste tegevuskava²⁷. Selle kümne põhimeetme eesmärk on toetada oskuste täiendamist ja pidevõpet ning tagada, et eurooplastel on oskused, mida meie tööturul vajatakse²⁸. Lisaks tegeleb komisjon riigipeade ja valitsusjuhtide üleskutsel²⁹ Euroopa haridusruumi loomisega³⁰. Ja veel – investeeringud

²⁴ Komisjoni 23. novembri 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/540, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 347/2013 seoses ELi ühishuviprojektide loendiga (ELT L 90, 6.4.2018, lk 38).

²⁵ COM(2016) 860.

²⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_et.

²⁷ COM(2016) 381.

²⁸ Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ (ELT C 484, 24.12.2016, lk 1–6).

²⁹ 2017. aasta märtsis allkirjastatud Rooma deklaratsioonis lubasid ELi juhid teha tööd selle nimel, et saavutada „liit, kus noored saavad parima hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kogu kontinendil“.

sotsiaaltaristusse, sealhulgas tervishoidu ja pikaajalisse hooldusesse, on väga olulised, pidades silmas ühiskonna vananemist ja tööjõu vähenemist.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

Eeltingimused, mis kehtestati Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe suurendamiseks rakendusperioodil 2014–2020, töid kaasa investeerimistõkete kõrvaldamise liikmesriikides ja piirkondades sektorite üleselt (tänu horisontaalsetele tingimustele, nt riigihangete, riigiabieskirjade ja väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act“ valdkonnas) ning nendest fondidest toetatavates sektorites (nt transpordi-, digitaal-, energia-, sinise majanduse, jäätme- ja veesektoris). Tänu kõnealustele tingimustele viidi liikmesriikides ellu poliitikareformid ning võeti vastu uued strateegilised ja poliitikaraamistikud avaliku sektori toetuse ja erasektori investeringute jaoks, samuti aitasid need tingimused suurendada haldusasutuste haldussuutlikkust. Järgmisel programmitöö perioodil asendatakse eeltingimused rakendamistingimustega, millega tagatakse vajalikud eeldused ELi fondide tõhusaks ja tulemuslikuks kasutamiseks.

Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku puhul on komisjon teinud ettepaneku vähendada märkimisväärselt struktuurifondide vahendite taotlejate halduskoormust. Komisjon on pannud ette vähendada bürokraatiat ning kavandanud ELi toetust saavatele ettevõtjatele kergemad kontrollimenetlused. Peale selle on komisjon kavandanud ühised eeskirjad seitsme ELi fondi jaoks, mida rakendatakse koos liikmesriikidega, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondide tarvis³¹. Bürokraatiat peaks vähendama ka see, et ühises põllumajanduspoliitikas minnakse vastavuspõhiselt lähenemisviisilt üle tulemuspõhisele lähenemisviisile. Veel väheneb halduskoormus järgmisel eelarveperioodil märkimisväärselt tänu InvestEU programmi käsitlevale ettepanekule, millega muudetakse lihtsamaks ja koondatakse mitu olemasolevat fondi.

Riigiabi

Komisjon on pärast investeerimiskava vastuvõtmist riigiabi eeskirju lihtsustanud. Komisjon on esitanud üksikasjalikud suunised, et aidata investoritel kindlaks teha, millal avaliku sektori toetusmeetmed, sealhulgas taristuinvesteeringud, jäävad väljapoole ELi riigiabi eeskirju³². Üldist grupierandi määrust on laiendatud, et võimaldada rakendada avaliku sektori toetusmeetmeid sadamate, lennujaamade ja kultuuritaristu suhtes³³. Praegu võetakse 97 % kõikidest riigiabi meetmetest (selgetel tingimustel) ilma ELi riigiabi eelneva heakskiitmiseta. 2018. aasta juunis võttis komisjon vastu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku juurde kuuluva ettepaneku võimaldamismääruse sihipärase muutmise kohta.

2017. aasta detsembris kutsus Euroopa Ülemkogu liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles jätkama tööd mitme olulise algatusega ja uurima võimalikke meetmeid, millega lahendada oskustega seotud probleeme.

³⁰ COM(2018) 268.

³¹ COM(2018) 375.

³² Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1).

³³ Komisjoni 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1084 (ELT L 156, 20.6.2017, lk 1).

Nende meetmete koosmõju on suurendanud märkimisväärselt õiguskindlust ja lihtsustanud menetlusi, mis on võimaldanud elavdada investeerimist, eeskätt taristusse.

3.2. Tõkete kõrvaldamine riigi ja piirkonna tasandil

Riiklike struktuurireformide raames tegeletakse sageli ettevõtluskeskkonna puudustega ning kitsaskohtadega, mis mõjutavad ettevõtluse tõhusust ja takistavad investeerimist. Euroopa poolaasta aitab liikmesriikidel kooskõlastada tulemuslikumalt oma eelarve-, makromajanduslikku ja struktuuripoliitikat, viies need vastavusse ELi tasandil kokku lepitud eeskirjade ja eesmärkidega. Samuti annab see võimaluse pidada mitmepoolset dialoogi eelarve-, majandus- ja sotsiaalpoliitika ning riiklike reformikavade teemal, sealhulgas investeerimisega seotud probleemide lahendamise küsimuses. Euroopa Komisjoni avaldatud riigiaruannetes antakse ülevaade selles kontekstis kavandatud ja ellu viidud esmatähtsatest reformidest. Kõige viimastest aruannetest, mis on avaldatud 2018. aasta märtsis, on näha, et investeerimisega seotud probleemide lahendamisel tehakse mitmes valdkonnas pidevalt edusamme (vt 2. lisa). 2015. aasta majanduskasvu analüüsis³⁴ tutvustati esmakordselt terviklikku lähenemisviisi, mida komisjon rakendab majanduspoliitikas, keskendudes investeringute suurendamisele, struktuurireformide edendamisele ja eelarvepoliitiliste kohustuste täitmise tagamisele. See on olnud tänaseni peamine lähenemisviis ka Euroopa semestri raames.

Mõnes liikmesriigis tuleb anda veel ellu viimata struktuurireformide rakendamiseks tugevam tõuge. Umbes kahe kolmandiku soovitude puhul on täheldatud vähemalt mõningasi edusamme soovitude täitmisel. Samas on vaja järelevalvet, kandmaks hoolt selle eest, et reformidele ei anta tagasikäiku. Lisaks ei ole kõik liikmesriigid saavutanud reformide elluviimisel püsivaid tulemusi.

Komisjon on andnud liikmesriikidele ülevaate peamistest probleemidest, mis esinevad investeerimisel riigi tasandil, ja asjakohastest reformidest³⁵. Võimalikud investeerimisega seotud probleemid jagati viide laia kategooriasse: i) avalik haldus / ettevõtluskeskkond; ii) tööturg/haridus; iii) finantssektor/maksustamine; iv) teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon; v) valdkonnapõhine reguleerimine. Sellega seoses on komisjon innustanud nõukogu pidama arvukaid arutelusid konkreetsetes poliitikavaldkondades esinevate investeerimistõkete üle. Neil aruteludel on keskendutud muu hulgas äritegevuse lihtsusele, investeerimisele immateriaalsesse varasse, maksejõuetuse raamistikele, avaliku ja erasektori partnerlusele ning investeerimisele võrgutööstustesse (vt 1. lisa).

Esiletõstmist vääriv näide poliitika elluviimisest: Soome reformid jaemüügisektoris

Soome jaemüügisektorile oli aastaid iseloomulik, et jaemüügiettevõtete loomist ja tegutsemist reguleerisid ülemäära piiravad eeskirjad. Tulemuseks oli vähene konkurents ja suured tõkked turule sisenemisel. Soome tarbijad seisis silmitsi kõrgemate hindade ja väiksema valikuga kui teiste liikmesriikide tarbijad. Pärast Euroopa poolaasta raames saadud korduva soovitusi

³⁴ COM(2014) 902.

³⁵ SWD(2015) 400.

vähendada piiranguid ja avada jaemüügisektor konkurentsile liberaliseeris Soome lahtiolekuajad ning muutis oma munitsipaal- ja regionaalplaneerimise eeskirju. Jaemüügiturule sisenemise hõlbustamine mõjub eeldatavasti soodsalt info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasse investeerimisele, suurendab tööhõivet ja vähendab suurte poodide kulusid, mis peaks tooma kasu kodanikele³⁶.

Liikmesriigid on teinud viimastel aastatel märkimisväärsed edusamme soodsate investeerimistingimuste tagamisel. Olulist edasiminekut on täheldatud peaaegu kõikide näitajate puhul, millega mõõdetakse halduskeskkonda. Enamik liikmesriike on keskendunud ettevõtte loomise ja piiriülese ettevõtlusega tegelemise tingimuste parandamisele. Heade näidete hulka kuuluvad uute ettevõtjate veebipõhine registreerimine, ühtsed kontaktpunktid ettevõtjate registreerimiseks või ühiste probleemide lahendamiseks ning maksutaoliste lõivude ja muude ettevõtlusega seotud tasude kaotamine või vähendamine. Liikmesriigid on ellu viinud kohtureforme ja neil on õnnestunud veelgi suurendada oma kohtusüsteemi tulemuslikkust. Meetmeid on võetud ka selleks, et reformida töö- ja tooteturge, toetada erasektori teadusuuringuid, arendustegevust ja innovatsiooni ning parandada juurdepääsu rahastamisele, näiteks viivislaenude mahu vähendamise teel.

Oskuste parandamine ja nende vastavusseviimine tööturu vajadustega on väga oluline, et suurendada tööjõu tootlikkust ja kohanemisvõimet, millega avaldatakse soodsat mõju investeringutele. Hästi toimivad ja kaasavad haridus- ja koolitussüsteemid võivad aidata vältida või vähendada oskuste nappuse ja oskuste nõudlusele mittevastavuse riski, mis on ühiskonnale kulukas nii majanduslikult kui ka sotsiaalselt, võttes arvesse käest lastavaid majanduskasvuvõimalusi ja teatud rahvastikurühmade kahanevaid töövõimalusi. Seda tunnistades on liikmesriigid pööranud alates 2015. aastast üha suuremat tähelepanu poliitikameetmetele, mille eesmärk on edendada oskusi.

Esiletõstmist vääriv näide poliitika elluviimisest: juurdepääs rahastamisele Sloveenias

Sloveenias paranes juurdepääs rahastamisele tänu meetmetele, mille eesmärk on aidata väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel pääseda ligi alternatiivsetele rahastamise vormidele – nii omakapitaliga seotud kui ka võlatüüpi toimingutele. Nende meetmete hulka kuuluvad uus piiriülene omakapitalialgatus, Sloveenia esimene kapitali kasvule keskenduv investeerimisprogramm ning rahastamisvahendid, mida kaasrahastatakse 253 miljoni euro ulatuses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Juurdepääs rahastamisele paranes ka tänu sellele, et viivislaenude määr alanes märkimisväärselt, langedes 2014. aasta lõpu 22,8 %-lt 2017. aasta teises kvartalis 11,4 %-le.

Ehkki investeerimiskeskonna parandamisel on tehtud olulisi edusamme, esineb veel suuri probleeme ja esmatähis on viia lõpule käimasolevad reformid. Liikmesriigid peaksid suurendama oma jõupingutusi, et ellu viia vajalikud reformid, mille eesmärk on

³⁶ Soome tulemus ületab nüüd jaemüügi piiranguid kajastava komisjoni uue näitaja puhul ELi keskmist (vt dokumendi COM(2018) 219 lisa).

kõrvaldada investeerimistõkked. Sellega seoses on väga olulised tõhusad kohtusüsteemid, sealhulgas õigusriigi põhimõtte täielik austamine. Kõnealused reformid on vajalikud, et säilitada liikmesriikides investeeringute tase ja seda tõsta, arvestades riikide eripäradega. Seda arvesse võttes ja järgmiseks Euroopa poolaastaks ettevalmistusi tehes hindab komisjon liikmesriikide investeerimiskeskonnas esinevaid probleeme ka 2019. aasta majanduskasvu analüüsis³⁷.

4. Kokkuvõte ja esmatähtsad tegevusvaldkonnad

Investeerimismäärad on pärast Euroopa investeerimiskava kasutuselevõttu märkimisväärselt tõusnud, kuid jäävad allapoole kriisieelset taset. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond on osutunud tõhusaks vahendiks, mille abil toime tulla investeeringute puudujäägiga ELi majanduses, koondades investeeringud olulistesse sektoritesse, kus esineb turutõrkeid ja mitteoptimaalseid investeerimisolukordi. Fondi aluseks olev eelarvetagatis on aidanud märkimisväärselt suurendada Euroopa Investeerimispanka grupi rahastatavate riskantsemate tehingute arvu. Oma **InvestEU programmi** käsitleva ettepanekuga soovib komisjon viia investeerimistoetuse ELis järgmisele tasemele. Kaasseadusandjaid on kutsutud üles võtma ettepanek vastu esmajärjekorras, et investeerimistoetuse andmine saaks järgmisel eelarveperioodil sujuvalt jätkuda. Samal ajal on vaja kiireid edusamme läbirääkimistel, mida peetakse seoses naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendit käsitleva komisjoni uue ühtlustatud ettepanekuga.

Riigisisese investeerimise elavdamise kõrval on vaja investeerimiseks soodsamat keskkonda, et tugevdada ELi kui atraktiivse investeerimissihtkoha positsiooni maailmamajanduses. Ühtse turu, kapitaliturgude liidu, digitaalse ühtse turu ja energialiidu väljakujundamine koos konkurentsieeskirjade tugevdamisega kõikides sektorites aitaks kaotada enamiku Euroopa tasandil säilinud investeerimistõketest. Selles kontekstis on eriti tähtis kapitaliturgude liit, kuna Euroopa suurim finantskeskus on ühtselt turult lahkumas. Selle uue olukorraga kohanemiseks on vajalik EL 27 kapitaliturgude edasiarendamine ja sügavam lõimimine ning vaja on ka tugevamaid ja paremini arenenud kohalikke kapitaliturge. Seetõttu kutsub komisjon kaasseadusandjaid üles kiirendama ülejäänud algatuste vastuvõtmist, et ühtne turg, kapitaliturgude liit ja energialiit lõplikult välja kujundada ning liikuda edasi järgmist mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate ettepanekutega.

Komisjon jätkab Euroopa poolaasta raames poliitiliste prioriteetide väljaselgitamist ning jälgib ka edaspidi reformide elluviimisel tehtavaid edusamme, mis on liikmesriikide ja poliitikavaldkondade lõikes endiselt väga ebaühtlased. Olemasolevaid seoseid ELi rahastuse ja Euroopa poolaasta vahel tugevdatakse, tagades majanduspoliitika ja ELi tasandi kulutuste analüüsi ja koordineerimise koostoime ja vastastikuse täiendavuse. Selle saavutamiseks keskendutakse 2019. aasta Euroopa poolaasta raames rohkem investeerimisvajaduste kindlaksmääramisele ja tähtsusjärjekorda seadmisele riigi tasandil, et suunata Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+ ja Ühtekuuluvusfondi programmitööd käsitlevaid otsuseid. Lisaks kutsutakse liikmesriike üles koostama ja esitama

³⁷ COM(2018) 770.

ajavahemikku 2021–2030 hõlmavad kvaliteetsed riiklikud energia- ja kliimakavad, et tagada energia ja kliimaga seotud investeeringute jaoks stabiilne ja toetav õigusraamistik.

Keskendumist investeeringutele ja asjakohaste ELi fondide vastastikust täiendavust suurendavad ka komisjoni ettepanekud uueks mitmeaastaseks finantsraamistikuks. Et toetada struktuurireformide rakendamist, on Euroopa Komisjon teinud ettepaneku luua reformide tugiprogramm,³⁸ millega antakse liikmesriikidele reformide elluviimiseks finantsstiimuleid. Peale selle aitab Euroopa investeeringute stabiliseerimise vahend³⁹ säilitada investeeringute taseme suurte asümmeetriliste vapustuste korral. Kõnealused vahendid täiendavad muid ELi fonde, eelkõige neid, mis toetavad ühtekuuluvuspoliitikat, Euroopa ühendamise rahastut, programmi „Euroopa horisont“ ja uut InvestEU fondi. Komisjon on teinud ka ettepaneku koondada erinevad innovatsiooni rahastamise vahendid üheks vahendiks – Euroopa innovatsiooninõukoguks –, mis aitab vähendada puudujääki suure riskiga innovatsiooni rahastamisel idufirmade seas. ELi programmide tõhus kasutamine on tähtis, et täita olulisi investeerimisvajadusi nii kavandamis- kui ka rakendamisetapis nähtavalt ja järjekindlaid rahastamiskriteeriume kohaldades. Olemasolevate tavade tugevdamisega järgmises mitmeaastases finantsraamistikus kasutatakse ELi programme sidusalt, et muuta võimalikult suureks ELi rahastuse lisaväärtus ja toetada Euroopa poolaasta raames riigi tasandi reforme lõppeesmärgiga viia ELi poliitilised prioriteedid tõhusalt ellu.

³⁸ COM(2018) 391.

³⁹ COM(2018) 387.